

Συνηρημένα ρήματα γ' τάξης

1. Να εξετάσετε τις καταλήξεις των συνηρημένων ρηματικών τύπων των πιο κάτω προτάσεων. Τι παρατηρείτε όσον αφορά στους **φθόγγους** που προκύπτουν από τη διαδικασία της συναίρεσης;

- α. Τισσαφέρνης εὐθύς ἤξιου τὰς Ἴωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῶ ὑπηκόους εἶναι.
β. Βασιλεὺς ἄξιοι σὲ ἀποπλεῖν οἴκαδε.
γ. Πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον ἀξιοῦμεν [ύμᾱς] προθύμως ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἰέναι.
δ. Ἴτε παῖδες Ἑλλήνων, ἐλευθεροῦτε πατρίδα...
ε. Δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρὸς ἀρετὴν πρώτη τε μηνύουσα καὶ τελευταία βεβαιούσα ἢ νῦν τῶνδε καταστροφῆ.
στ. Οἴσθα δὲ δήπου ὅτι καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν οὐ νήσους ἀλλ' ἠπειρον καρπούμενος πλουσιώτατος ἀνθρώπων ἐστίν.
ζ. Τὴν πατρίδα ἐλευθερῶμεν (ας ἐλευθερώνουμε...).

*ἀξιόω-ῶ=έχω την αξίωση/απαίτηση

*ιέναι ἐπὶ ...=επιτίθεμαι

Στα συνηρημένα ρήματα που ανήκουν στην γ' τάξη (σε -όω) γίνονται οι ακόλουθες συναιρέσεις φωνηέντων:

- i) ο+ε ἢ ο+ο ἢ ο+ου= **ου** (π.χ. δήλοε = δήλου, δηλόομεν = δηλοῦμεν
δηλόουσι=δηλοῦσι)
ii) ο+η ἢ ο+ω= **ω** (π.χ. δηλόητε= δηλῶτε, δηλόωσι= δηλῶσι)
iii) ο+ει ἢ ο+η ἢ ο+οι= **οι** (π.χ.δηλόει=δηλοῖ,δηλόη=δηλοῖ,δηλόοι=δηλοῖ)

Ἔτσι, ἀπὸ τὴ συναίρεση τοῦ χαρακτήρα **ο** με τὸ ἐπόμενο φωνήεν των καταλήξεων, προκύπτουν οἱ φθόγγοι **ω, οι** καὶ **ου**.
Για τὴν κλίση των συνηρημένων ρημάτων γ' τάξης βλ. καὶ Γραμματικὴ σελ. 206-209.

Ἀσκήσεις:

1. Να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα, κάνοντας τις ανάλογες συναιρέσεις στο ρήμα δηλόω-ῶ:

Ενεργητική Φωνή

	Οριστική Ενεστώτα	Οριστική Παρατατικού	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
--	----------------------	-------------------------	------------	---------	-------------	------------	--------

A'				δηλοῖμι	_____		
B'	δηλοῖς						
Γ'					δηλούτω		
A'			δηλῶμεν		_____		
B'		ἐδηλοῦτε					
Γ'							

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος ἀρόω-ῶ (= οργάνω, σπέρνω)

- α. Οὔτε φυτεύουσιν οὔτε _____.
- β. Ἡμεῖς τὸν ἀγρὸν (υποτακτική) _____.
- γ. Εἴθε ὑμεῖς τοὺς ἀγρούς (ευκτική) _____.
- δ. Ἐγὼ τὴν γῆν (παρατατικός) _____.
- ε. Δεῖ τοὺς κήπους _____ τε καὶ ἄρδεν.
- στ. Οὔτε τι σπείροντες οὐδὲν οὔτε _____.

3. Να συμπληρώσετε τον πίνακα, κάνοντας τις ανάλογες συναιρέσεις στο ρήμα **δηλοῦμαι**:
Μέση Φωνή

	Οριστική Ενεστώτα	Οριστική Παρατατικού	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
A'		ἐδηλούμην			_____		
B'				δηλοῖο			
Γ'							
A'			δηλώμεθα		_____		
B'					δηλοῦσθε		
Γ'	δηλοῦνται						

4. Να τρέψετε τις προτάσεις στον αντίθετο αριθμό:

- α. Ἡμεῖς μὲν ἠγναντιούμεθα, οὔτοι δ' οὐκ ἠγναντιοῦντο.
.....
- β. Ὅμοιοίτο ἂν ἡ τύχη κακῶ ἀγωνοθέτη· καὶ γὰρ αὕτη πολλάκις τοὺς μὴ νικῶντας στεφανοῖ.
.....
.....

γ. Ἐφοβούμεν μὴ ταπεινοίμην.

δ. Ἐπλησίαζον, ἵνα τοὺς αἰχμαλώτους ἐλευθεροῖεν.

5. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων, βάζοντας το ρήμα στον κατάλληλο τύπο:

α) Τί δ' ὁ μῦθος οὗτος (δηλῶ) _____;

β) Οἱ Ἕλληνες τοὺς δούλους οὐκ (μαστιγῶ, παρατ.) _____.

γ) Εἶθε τοὺς ἀρίστους ἀεὶ (ζηλῶ) _____, ᾧ νέοι.

δ) Ἐὰν μέγα φρονῶν (βιῶ, υποτακτική) _____, οὐ κατὰ φύσιν τοῦτο ποιεῖς.

ε) Τὸν ἀγρὸν (ἀρῶ, προστακτική) _____, ᾧ νεανία.

στ) Ἐάν τις τοῖς ἀρχουσιν οὐ πείθεται, (ζημιούμαι) _____.

ζ) Ὅταν (ἐναντιούμαι, υποτακτική) _____, ᾧ φίλοι, τῇ ὕβρει, οὐ (ταπεινούμαι) _____.

η) Ὁ βασιλεὺς (ἀξιῶ, παρατατικός) _____ παρὰ τῶν στρατιωτῶν μὴ (δηῶ, απαρέμφατο) _____ τὴν χώραν.

θ) Οἱ κάλαμοι παντὶ ἀνέμῳ εἴκοντες οὐκ (ἐκριζοῦμαι) _____.

*δηῶ-ᾶ= ερημώνω, λεηλατῶ · εἴκω= υποχωρῶ

6. Να συμπληρώσετε τα κενά με ένα από τα τρία ρήματα στον κατάλληλο τύπο:

α) Πολλὰ λέγεις, (βιῶ/ δηλῶ/ζηλῶ) _____ δ' οὐδέν.

β) Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντες (δουλοῦμαι/δηλοῦμαι/ἐλευθεροῦμαι) _____.

γ) Δίκαιόν ἐστι τοὺς νικητὰς (ἐναντιοῦμαι/στεφανοῦμαι/ὁμοιοῦμαι απομφ.) _____.

δ) Τὸ τοῖς νόμοις πείθεσθαι (ὀρθῶ/φανερῶ/ἐλαττῶ) _____ τὴν δημοκρατίαν.

ε) Τότε (ταπεινούμαι/σταυροῦμαι/στεφανοῦμαι) _____ σὺν αὐτῶ δύο λησταί.

στ) (ὀρθοῦμαι/καρποῦμαι/ζημιούμαι, προστακτική) _____ παῖς ὁ ἐλαίαν ἐξορύττων.

*ζηλόω-ᾶ= μιμούμαι, προσπαθῶ να μιμηθῶ κάποιον,

ὁμοιόω-ᾶ= καθιστῶ κάτι ὅμοιο με κάτι - ὁμοιοῦμαι= γίνομαι ὅμοιος με...

ὀρθῶω-ᾶ= ανορθώνω - ὀρθοῦμαι= ανασηκώνομαι, επιτυγχάνω

ζημιόω-ᾶ= τιμωρῶ, επιφέρω βλάβη

ἐξορύττω= βγάζω με σκάψιμο ἀπὸ το ἔδαφος